

denne Sags Ledelse i sin Haand, og han betonedede, at denne Sags fremtidige Udvikling vil medføre Arbejder af en væsentlig anden Art end de Arbejder vedrørende Mosefagen, som Hedeselskabet hidtil har haft at udføre. Den ærede Minister udtalte, at Selskabet vilde næppe uden et meget stærkt Pres overtage Ledelsen af denne Sag, og han fremhævede endvidere, at afbøde Dalgas havde næret Anskuelse, hvorefter han maatte antages at være imod en saadan Udvidelse af Selskabets Virksomhed. Jeg kan ikke ret af de Udtalelser, der citeredes, se, at der egentlig deri findes noget afgørende Vidnesbyrd i denne Retning; men i alt Fald er det sikkert noget misligt at paakalbe en afbød Mands Anskuelse om et Spørgsmaal, som ikke har foreligget, da han levede, i alt Fald ikke foreligget i samme Skikkelse som nu. Der vil altid være saa mange Hensyn at tage, saa mange ny Momenter, der spille ind, at Afgørelsen maa træffes efter de Forhold, som forelige for de levende. Nu stiller det sig, som jeg udtalte, saaledes, at der i Finansudvalget fra mange Sider er ytret en stærk Overbevisning om, at Hedeselskabet, til Trods for de fremsatte Indvendinger, er den rette Institution til at tage denne Sag i sin Haand. Enstemmighed har der ikke været, men da Spørgsmaalet efter den stedfundne Diskussion nødvendig maatte trænge til nærmere Overvejelse, har Udvalget paa det nuværende Trin ikke kunnet gøre andet end at foreslå, at den dertil sigtende Bevilling udgaar. Uden fornøvede Undersøgelser, hvor de forstellige Betragtninger, navnlig ogsaa hvad der kan ansøres for eller imod at lægge Sagen i Hedeselskabets Haand, nøje drøftes, og uden at man ad denne Vej kommer til fuldstændig Klarhed om, hvorvidt dette er det rette eller ikke, vil det ikke være muligt for Finansudvalget at indtage en anden Stilling til Bevillingen. — Den ærede Minister omtalte endvidere det sidste Punkt i Betænkningen, nemlig den forandrede Affattelse af Teksten til Bevillingen til Udlaan til Hede- og Moseedyrkere og de i Betænkningen dertil knyttede Bemærkninger. Det ærede Medlem fra Lemvig (Naberg) har allerede udsærlig gjort Rede herfor, og jeg har derefter for mit Vedkommende ingen Anledning til at gaa nærmere ind paa Sagen. Den Kritik, den ærede Minister rettede mod Affattelsen af disse Bemærkninger, tror jeg ikke var fuldt ud holdbar. Navnlig maa jeg tilstaa, at jeg forstaar ikke ret den Distinktion, der blev gjort imellem de Egne, hvor Hedeselskabet „virker“, og de Egne, hvortil Selskabet „udstrækker sin Virksomhed“. For min Sprog-

sans falde de to Ting sammen, jeg har derfor heller intet imod, at det førstnævnte Udtryk sættes i Stedet for det sidste, hvis det kan berolige den ærede Minister. Men det fremgaar overhovedet af de Udtalelser, der ere fremkomne, at der er Uklarhed om, hvorledes Bevillingen skal være at anvende, og paa hvilke Billaar disse Laan skulle ydes. Under disse Forhold, og da en mundtlig Diskussion vanskeligt kan føre til et præcist Resultat, vil jeg anse det for rigtigst, at den ærede Minister mellem 2den og 3dje Behandling nærmere gør klart for Finansudvalget, hvorledes han har tænkt sig Billaarene formulerede, og da vil der ved 3dje Behandling blive Lejlighed til at fastslaa, hvorledes man er bleven enig om den fremtidige Ordning. — Med Hensyn til Spørgsmaalet om „Berlingske Tidendes“ Privilegium gav den ærede Minister et Par Oplysninger, som jeg maa tilstaa ere komne mig noget uventede. Den ærede Minister udtalte, at Grunden til, at han i Fjor havde maattet forlange et Aars Respit til nærmere Undersøgelse af Bladets Indtægts- og Udgiftsforhold, ikke var den, at Bladet ikke skulde have sine Bøger og Regnskaber i Orden — det antog han ikke, at der var nogen Grund til at betvivle —, men at Sagen var den, at han havde generet sig for at bede om Tilladelse til at maatte se disse Bøger og Regnskaber. Jeg kan ikke tilbageholde den Bemærkning, at dette har været en noget for vidt dreven Undseelse. Den ærede Minister bemærkede, at over for en Handelsforretning, som er forpligtet til at føre Bøger, kan man dog ikke derfor komme og forlange at se dem. Nej, det er fuldkommen rigtig. Hvis jeg gaar op til min Nabo og beder om at maatte se hans Bøger, vil han rimeligvis bede mig rejse Pokker i Vold. Men kommer han op til mig og beder mig om en Gunst, som kræver, at jeg nøje maa kende hans Regnskaber, før jeg kan svare ham, og han saa ikke vil lade mig se dem, saa bliver det min Tur i meget høflige Udtryk at anmode ham om at foretage en lille Rejse. Nu drejer det sig her end ikke om en privat Forretning, men om en Forretning, hvis Værdi er stabt og udelukkende opretholdes ved et af Staten skænket Monopol, Privilegium. Et saadant Foretagende er ikke et privat Foretagende i strengere Forstand, og saa meget mindre er det mig fortaaeligt, at Delikatessehensyn skulde kunne medføre, at man generede sig for at anmode om at faa Regnskaberne fremlagte. Men dertil kommer, at den Fremgangsmaade, den ærede Minister har fulgt, paa ingen Maade vil give et sikkert Resultat. De Oplysninger, der saas ad